



# 2006 M. GEOGRAFIJOS MOKYKLINIO BRANDOS EGZAMINO REZULTATŲ KOKYBINĖ ANALIZĖ

Virginijus Gerulaitis

## 1. KOKYBINĖS ANALIZĖS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Geografijos mokyklinis brandos egzaminas yra pasirenkamasis. Jis skirtas mokinių bendrojo ugdymo pasiekimams, geografinėms žinioms, supratimui ir praktiniams gebėjimams, problemų sprendimui patikrinti bei įvertinti. Šis egzaminas suteikia galimybę mokiniams parodyti savo geografinį išprusimą.

2006 metų geografijos mokyklinio brandos egzamino užduoties kokybinės analizės tikslas – įvertinti mokinių geografinius pasiekimus, išsiaiškinti geografijos mokymo bei mokymosi gerinimo galimybes, pateikti rekomendacijas mokytojams bei užduočių rengėjams. Šios kokybinės analizės uždaviniai:

↪ įvardyti egzamino metu tikrintas mokyklinės geografijos kurso sritis bei gebėjimų grupes ir jų tarpusavio santykį;

↪ remiantis statistine analize, įvertinti egzamino užduoties klausimų sunkumą ir skiriamąją gebą;

↪ išsiaiškinti geografinių žinių ir supratimo, žinių taikymo, vertinimo bei analizės ir praktinių gebėjimų formavimo trūkumus, dažniausiai pasitaikančias klaidas;

↪ pateikti rekomendacijas mokiniams, mokytojams ir užduočių rengėjams.

Geografijos mokyklinio brandos egzamino rezultatų kokybinė analizė parengta remiantis:

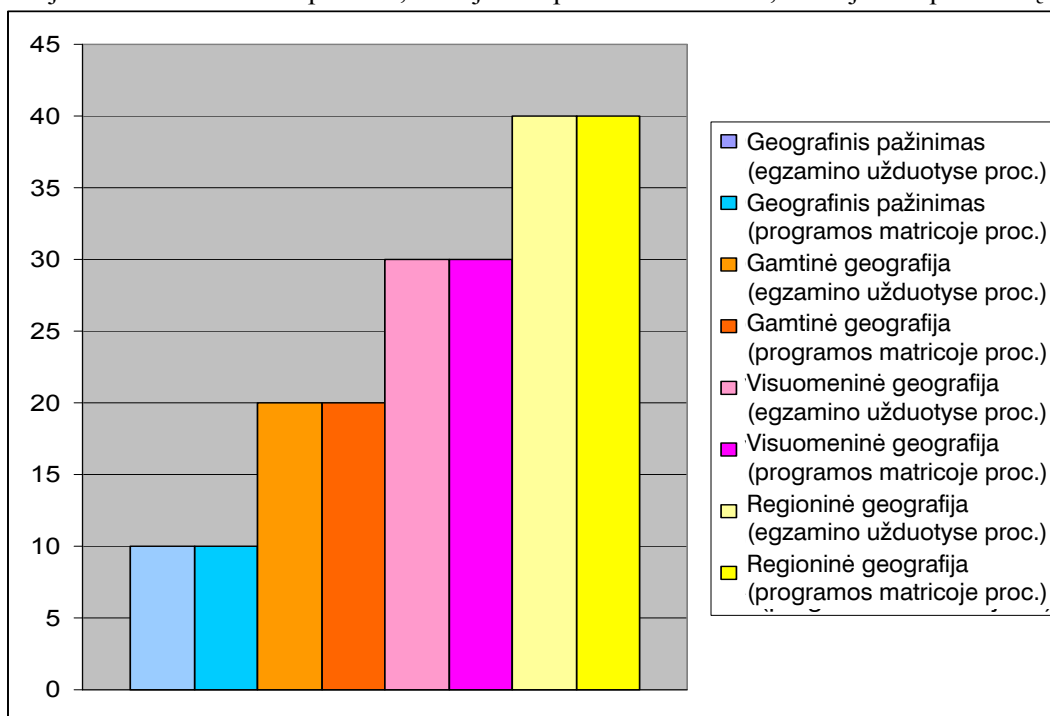
↪ 2005 m. geografijos brandos egzamino programa. Vilnius, 2004.

↪ Sisteminės atrankos būdu atrinktais 514 kandidatų darbais.

↪ 2006 metų geografijos mokyklinio brandos egzamino rezultatų statistinės analizės duomenimis.

## 2. EGZAMINO UŽDUOTIES KLAUSIMŲ ANALIZĖ

2006 metais, siekiant įvertinti mokinių geografinį raštingumą, buvo tikrinami trejopi gebėjimai. Pirmoji gebėjimų grupė siejama su žiniomis ir supratimu, antroji – su praktiniais darbais, trečioji – su problemų sprendimu.



1 pav. Mokinių geografinio raštingumo įvertinimai



Tikrinant pirmosios grupės gebėjimus, mokinys turėjo apibrėžti sąvokas, terminus, suprasti geografinius reiškinius ir procesus, apibūdinti objektų geografinę padėtį. Tikrinant antrosios grupės gebėjimus, mokinys turėjo atlikti geografinius matavimus ir skaičiavimus, sudaryti ir nubraižyti diagramas, schemas bei kreives ir kartoschemose bei žemėlapiuose pažymėti geografinius objektus, reiškinius ir procesus. Tikrinant trečiosios grupės gebėjimus, mokinys turėjo skaityti žemėlapius ir kartoschemas, analizuoti statistinius duomenis, diagramas, kreives, schemas, žemėlapius bei kartoschemas, juos lyginti ir apibendrinti, komentuoti ir kritiškai vertinti pateiktą geografinio pobūdžio informaciją, daryti išvadas, apibendrinimus, pagrįsti savo nuomonę. Mokyklinio geografijos egzamino turinį sudarė keturios geografijos kurso sritys: geografinis pažinimas, gamtinė geografija, visuomeninė geografija ir regioninė geografija. Mokinių geografinio raštingumui įvertinti buvo paruošti 72 klausimai. Maksimali taškų suma už teisingai atsakytus užduoties klausimus siekė 140 (40 taškų skirta pirmosios dalies klausimams, 100 taškų – antrosios dalies klausimams).

Kaip rodo 2006 metų geografijos mokyklinio brandos egzamino struktūros analizė, užduoties klausimai nelabai atitinka geografijos brandos egzamino programą, tačiau apima visas mokyklinės geografijos kurso sritis ir temas. 2006 metų mokyklinio egzamino užduoties turinyje yra 10 geografinio pažinimo klausimų: 3 su pasirenkamaisiais atsakymais ir 7 struktūriniai klausimai. Maksimali taškų suma už atsakymus į šios geografijos kurso srities klausimus buvo 14 taškų. Šios srities žinioms ir supratimui vertinti buvo skirti 5 taškai, praktiniams gebėjimams – 3 taškai ir problemų sprendimui – 5 taškai. Gamtinei geografijai buvo skirta 11 klausimų: 4 su pasirenkamaisiais atsakymais ir 7 struktūriniai klausimai. Maksimali taškų suma už šios geografijos kurso srities klausimus buvo 28 taškai. Šios geografijos kurso srities klausimai beveik vienodai reikalavo įvairių sričių gebėjimų. Visuomeninės geografijos kursui tikrinti buvo paruošta 22 klausimai: 10 struktūrinių klausimų ir 12 su pasirenkamaisiais atsakymais. Maksimali taškų suma už šios geografijos kurso srities klausimus buvo 45 taškai. Dauguma šios geografijos kurso srities klausimų reikalavo žinių ir supratimo. Regioninės geografijos sričiai teko 25 klausimai: 10 struktūrinių ir 15 su pasirenkamaisiais atsakymais.

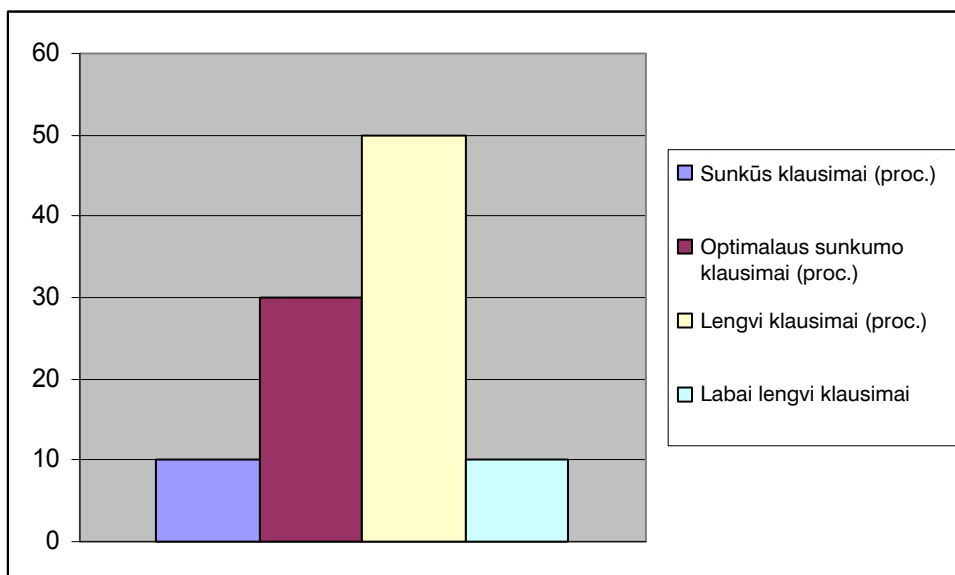
2006 metų geografijos mokyklinio brandos egzamino užduoties klausimų statistinę analizę atliko NEC darbuotojai. Buvo nustatytas užduoties klausimų sunkumas ir skiriamoji geba. Egzaminų užduoties klausimų sunkumo analizė rodo, kad dauguma egzamino klausimų buvo optimalaus sunkumo ir lengvi. Optimalaus sunkumo klausimai sudarė 31 proc. užduoties klausimų. Kiek daugiau buvo (40 proc.) lengvų klausimų. 32 proc. sudarė sunkūs klausimai ir tik keturi klausimai buvo labai lengvi. Egzamino užduoties klausimų skiriamosios gebos tyrimai rodo, kad 35 proc. klausimų pasižymėjo patenkinama skiriamąja geba, 34 proc. gera skiriamąja geba. 18 egzamino užduoties klausimų buvo blogos skiriamosios gebos, 8 pasižymėjo labai gerai skiriamąja geba. Vertinant 2006 metų geografijos mokyklinio egzamino užduoties sunkumą ir skiriamąją galią galima teigti, kad užduoties klausimai daugiausia buvo lengvi ir patenkinamos skiriamosios gebos.

## I DALIES KLAUSIMŲ SU PASIRENKAMAISIAIS ATSAKYM AIS ANALIZĖ

Egzamino užduoties I dalį sudarė 20 klausimų su pasirenkamaisiais atsakymais. Apibendrinti duomenys apie jų sunkumą pateikti 1 lentelėje. Sprendžiant pagal lentelės ir grafiko duomenis, klausimai su pasirenkamaisiais atsakymais buvo vidutinio sunkumo, nes didžiausią jų dalį sudarė lengvi klausimai (50 proc.) ir optimalaus sunkumo klausimai (30 proc.). Sunkūs klausimai sudarė tik 10 proc. visų egzamino užduoties klausimų. Kaip rodo egzamino užduoties I dalies klausimų analizė, sunkiausi klausimai buvo susiję su gamtine ir visuomenine geografija (4, 6 klausimai). Šiais klausimais buvo tikrinamos mokinių geografinės žinios ir supratimas. Kadangi labiau mąstymo reikalavo šie klausimai, tai kai kuriems mokiniams jie buvo per sunkūs.

1 lentelė. Egzamino I dalies klausimų sunkumas

Sunkūs klausimai (mažiau kaip 40 proc. sunkumo)	Optimalaus sunkumo klausimai (40 – 60 proc. sunkumo)	Lengvi klausimai (60–80 proc. sunkumo)	Labai lengvi klausimai (daugiau kaip 80 proc. sunkumo)
4, 6	2, 11, 14, 15, 16, 17	1, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 13, 18, 20	12, 19



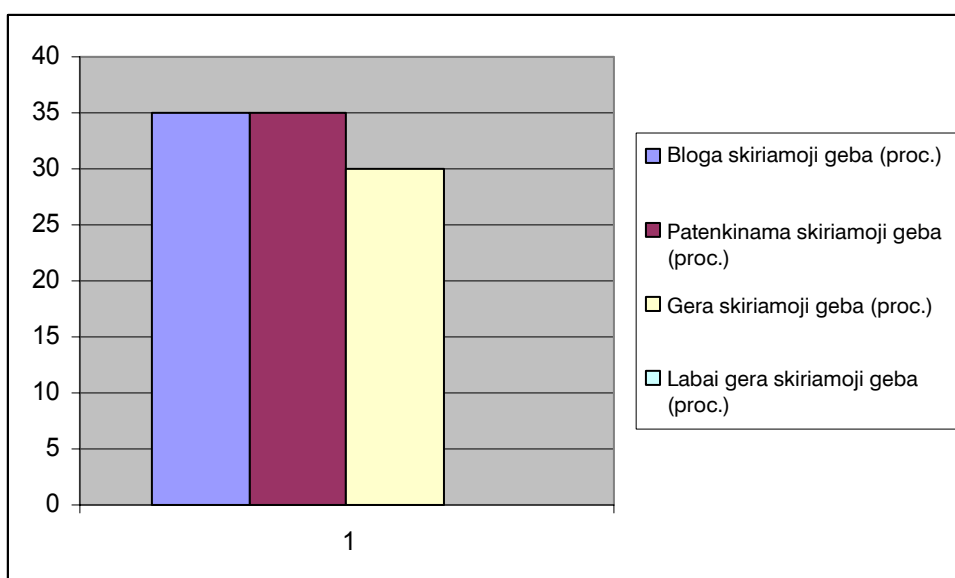
2 pav. Egzamino I dalies klausimų sunkumo grafinė išraiška

Remiantis 2006 metų egzamino užduoties klausimų sunkumo analize galima teigti, kad egzamino užduoties I dalies klausimai atitiko mokinių geografinio išprusimo vertinimo kriterijus, nors kai kurie iš jų buvo per sunkūs silpnesniems mokiniams.

Kaip rodo 2006 metų egzamino užduoties klausimų skiriamosios gebos tyrimai (2 lentelė ir 2 grafikas), užduoties I dalies klausimai pasižymėjo nelabai gera skiriamąja geba, nes tiek blogos, tiek patenkinamos skiriamosios gebos klausimai buvo po 35 proc.

2 lentelė. Egzamino I dalies klausimų skiriamoji geba

Bloga skiriamoji geba (mažiau kaip 20 proc.)	Patenkinama skiriamoji geba (20–40 proc.)	Gera skiriamoji geba (40–60 proc.)	Labai gera skiriamoji geba (daugiau kaip 60 proc.)
3, 4, 5, 7, 9, 15, 19	2, 6, 12, 13, 14, 16, 20	1, 8, 10, 11, 17, 18	



3 pav. Egzamino I dalies klausimų skiriamosios gebos grafinė išraiška

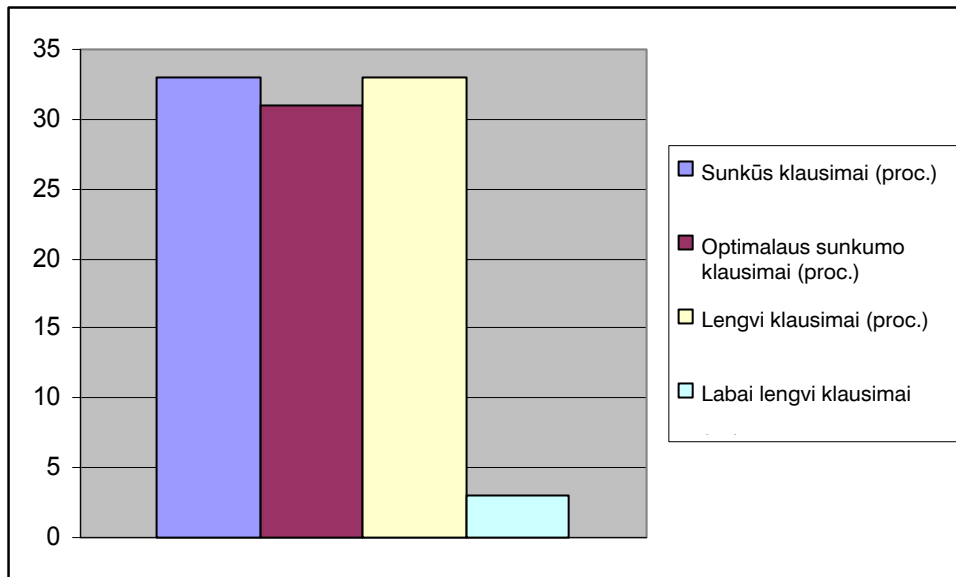
Iš viso I dalyje buvo dvidešimt klausimų, už kuriuos buvo galima surinkti 40 taškų. Jie apėmė visas geografijos sritis. Šie klausimai tikrino mokinių žinias ir praktinius gebėjimus.

**II DALIES STRUKTŪRINIŲ KLAUSIMŲ ANALIZĖ**

2006 metų geografijos mokyklinio egzamino užduoties II dalį sudarė 47 struktūriniai klausimai, kuriais buvo tikrinamos mokinių žinios ir supratimas, praktiniai gebėjimai ir problemų sprendimo gebėjimai iš visų geografijos kurso sričių. Duomenys apie šių klausimų sunkumą pateikti 3 lentelėje ir 3 paveiksle.

3 lentelė. Egzamino užduoties II dalies klausimų sunkumas

Sunkūs klausimai (mažiau kaip 40 proc. sunkumo)	Optimalaus sunkumo klausimai (40–60 proc. sunkumo)	Lengvi klausimai (60–80 proc. sunkumo)	Labai lengvi klausimai (daugiau kaip 80 proc. sunkumo)
21.1, 21.2, 23.1, 24.2, 25.1, 25.2, 26.1, 26.2, 26.3, 27.1, 29.2, 29.3, 30.3, 31.2, 33.2, 33.3, 35.2	22.4, 22.5, 23.2, 24.1, 24.3, 27.2, 28.3, 28.4, 30.2, 32.1, 32.2, 32.3, 32.5, 33.1, 35.1, 35.3	22.1, 22.2, 22.3, 23.3, 28.2, 29.1, 30.1, 31.1, 32.4, 34.2, 35.4, 35.5, 35.6, 35.7, 35.8, 35.9, 35.10	28.1, 34.1

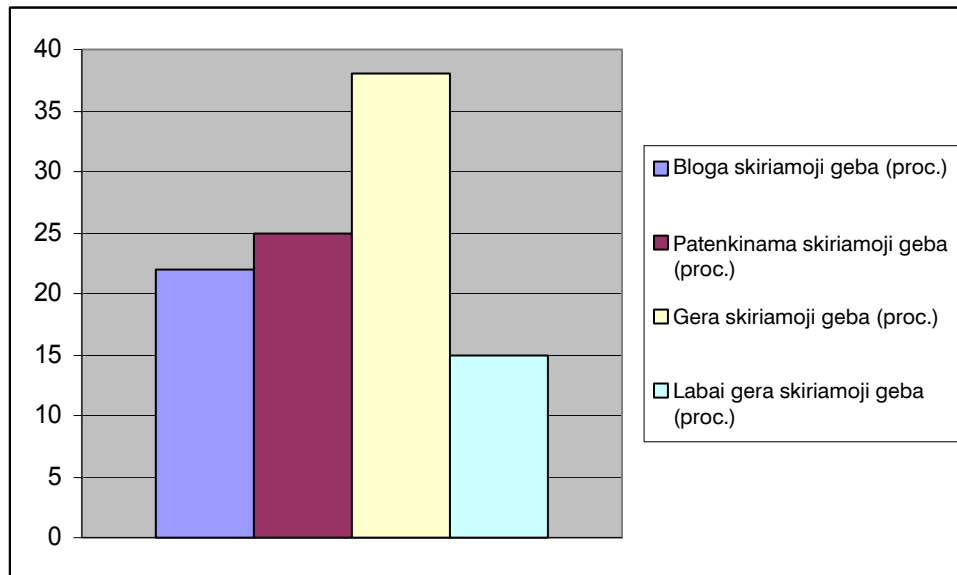


4 pav. Egzamino II dalies klausimų sunkumo grafinė išraiška

Kaip rodo egzamino II dalies klausimų sunkumo tyrimai, struktūriniai klausimai buvo vidutinio sunkumo. Sunkūs klausimai sudarė 33 proc. visų šios užduoties dalies klausimų. Jų analizė rodo, kad sunkiausi klausimai buvo skirti žinioms ir supratimui bei praktiniams gebėjimams tikrinti. Optimalaus sunkumo klausimai sudarė 31 proc. struktūrinių klausimų. Dauguma jų buvo skirti įvairių geografijos kurso sričių problemų sprendimui ir praktiniams gebėjimams. 33 proc. egzamino užduoties II dalies klausimų priklauso lengvų klausimų grupei. Dauguma jų buvo skirti gamtinės ir regioninės geografijos sričių žinioms ir supratimui bei praktiniams gebėjimams vertinti. Tarp lengvų egzamino užduoties II dalies klausimų buvo vos keletas skirtų problemų sprendimui. Labai lengvų klausimų grupei priklauso keturi 2006 metų egzamino užduoties klausimai – du iš I ir du iš II dalies.

4 lentelė. Egzamino II dalies klausimų skiriamoji geba

Bloga skiriamoji geba (mažiau kaip 20 proc.)	Patenkinama skiriamoji geba (20–40 proc.)	Gera skiriamoji geba (40–60 proc.)	Labai gera skiriamoji geba (daugiau kaip 60 proc.)
22.5, 23.3, 34.1, 35.1, 35.2, 35.3, 35.4, 35.5, 35.8, 35.9, 35.10	21.1, 21.2, 22.1, 23.2, 26.1, 27.1, 28.1, 28.2, 28.4, 31.2, 34.2, 35.6, 35.7	22.2, 22.3, 22.4, 23.1, 24.2, 24.3, 25.2, 26.2, 26.3, 27.2, 29.1, 29.2, 29.3, 30.1, 30.2, 30.3, 31.1, 32.3, 32.4	24.1, 25.1, 28.3, 32.2, 32.5, 33.1, 33.2, 33.3



5 pav. Egzamino II dalies klausimų skiriamosios gebos grafinė išraiška

Dauguma struktūrinių klausimų buvo geros skiriamosios gebos (38 proc.). Didžioji dalis šių klausimų tikrino visuomeninės ir regioninės geografijos žinias ir supratimą. 25 proc. klausimų buvo patenkinamos skiriamosios gebos klausimai. Jie buvo skirti visų grupių gebėjimams vertinti ir apėmė visas geografijos kurso sritis. Vienuolika klausimų buvo blogos skiriamosios gebos. Visi klausimai buvo skirti žinioms bei problemų sprendimui tikrinti ir apėmė visas geografijos kurso sritis.

## EGZAMINO UŽDUOTIES II DALIES REZULTATŲ KOKYBINĖ ANALIZĖ

### 21 klausimas

Pirmasis II dalies klausimas buvo skirtas geografinio pažinimo praktiniams gebėjimams ir problemų sprendimui tikrinti. Jį sudarė dvi dalys. Pirmoji dalis buvo skirta praktiniams gebėjimams tikrinti. Pagal pateiktą aprašymą mokiniams reikėjo nubraižyti turistinės kelionės maršrutą, naudojantis masteliu. Egzamino rezultatai rodo, kad net 52 proc. mokinių už šią užduotį negavo nė vieno taško, o 27 proc. mokinių surinko maksimalų taškų skaičių. Kaip rodo egzamino užduoties klausimų sunkumo tyrimai, tai buvo patenkinamosios skiriamosios gebos klausimas, priklausęs sunkiausių klausimų kategorijai. 21.2 klausimas buvo skirtas geografinio pažinimo problemų sprendimui tikrinti. Buvo prašoma parašyti, kuria kryptimi turistai turi grįžti atgal į tašką A. Tai taip pat buvo sunkus patenkinamosios skiriamosios gebos klausimas. Teisingai į šį klausimą atsakė 36 proc. mokinių, o 64 proc. negavo nė vieno taško. Tokie rezultatai rodo, kad šis kartografinių žinių reikalaujantis klausimas buvo per sunkus silpnesniems mokiniams.

### 22 klausimas

Šis klausimas buvo skirtas geografinio pažinimo problemų sprendimui tikrinti. Mokiniai reikėjo mokslininkus, keliautojus ar tyrinėtojus priskirti prie atskirais penkiais punktais išvardytų jų atliktų darbų. Į lengvą patenkinamosios skiriamosios gebos 22.1 klausimą atsakė 71,50 proc. mokinių. Taško negavo 28,50 proc. 22.2 klausimas taip pat buvo lengvas ir patenkinamosios skiriamosios gebos. Už jį maksimalų taškų skaičių gavo 74 proc. mokinių, o negavo nė taško 26 proc. mokinių. Kaip rodo egzamino rezultatai, 22.3 klausimas buvo geros skiriamosios gebos ir priklausė lengvų klausimų kategorijai. Kas 1613 m. išleido LDK žemėlapi – svarbų Renesanso epochos Lietuvos kultūros paminklą, žinojo 70,50 proc. mokinių. 29,50 į šį klausimą neatsakė. 22.4 klausimas buvo optimalaus sunkumo ir geros skiriamosios gebos. 1 tašką gavo 46 proc. mokinių, 54 proc. neatsakė. 22.5 klausimas reikalavo parašyti Lietuvos visuomeninės geografijos pradininką. Jį žinojo 54,25 proc. mokinių. 45,75 proc. už šį klausimą taško negavo. Tai buvo optimalaus sunkumo klausimas, tačiau blogos skiriamosios gebos.

### 23 klausimas

Šis klausimas buvo skirtas regioninės geografijos praktiniams gebėjimams ir problemų sprendimui tikrinti. Jį sudarė trys dalys. 23.1 klausimas reikalavo nustatyti Australijos šiauriausio taško koordinatas. Praktiniais gebėjimais pasižymėjo tik 38,75 proc. mokinių. 61,25 proc. mokinių į jį neatsakė. Šis klausimas buvo sunkus, o jo skiriamoji geba buvo gera. 23.2 klausimas buvo optimalaus sunkumo ir patenkinamosios skiriamosios gebos. Kiek Australija tęsiasi iš vakarų į rytus, atsakė ir po vieną tašką gavo 50,25 proc. mokinių. 49,75 proc. to nežinojo.



23.3 klausimas prašė parašyti, kur anksčiau išaušta rytas – Sidnėje ar Perte. Net 78 proc. parašė teisingai, nes klausimas priklausė lengvųjų grupei, nors skiriamoji geba buvo bloga.

#### 24 klausimas

Šis klausimas buvo skirtas gamtinės geografijos problemų sprendimui ir regioninės geografijos žinioms patikrinti. Jį sudarė trys dalys. 24.1 klausimas prašė atpažinti du oro sūkurius. 49,25 proc. tą ir padarė, už tai gavo vieną tašką. Kiti 50,75 proc. mokinių neatsakė į šį klausimą. Tai buvo optimalaus sunkumo klausimas labai geros skiriamosios gebos. 24.2 klausimas reikalavo regioninių žinių. Tai buvo sunkus klausimas geros skiriamosios gebos. 22,50 proc. mokinių surinko maksimalų taškų skaičių, 52,25 proc. negavo nė vieno taško. 24.3 klausimui taip pat reikėjo regioninių žinių. 41,25 proc. mokinių teisingai atsakė į klausimą, iš kur schemoje A pavaizduotas oro sūkurys dažniausiai atslenka į Lietuvą. Tai buvo optimalaus sunkumo klausimas geros skiriamosios gebos. 58,75 proc. mokinių negavo nė taško.

#### 25 klausimas

Šis klausimas tikrino mokinių gamtinės geografijos žinias ir praktinius gebėjimus. 25.1 klausimo kartoschemoje skaitmenimis buvo pažymėti Pietų Amerikos žemyno kalnai, plokščiakalniai, žemumos. Reikėjo įvardyti keturias reljefo formas. Egzamino rezultatai rodo, kad tai buvo sunkus, tačiau labai gera skiriamąja geba pasižymėjęs klausimas. Teisingai visas reljefo formas išvardino vos 17,75 proc. mokinių. 41,25 proc. mokinių negavo nė vieno taško. Norint atsakyti į 25.2 klausimą, reikėjo žinoti, kaip vadinama aukščiausia Pietų Amerikos viršukalnė, į kurią įkopė Lietuvos alpinistas V. Vitkauskas. Tai buvo sunkus klausimas geros skiriamosios gebos. Atsakymą žinojo 25,75 proc. mokinių, tuo tarpu 74,25 proc. mokinių jo nežinojo.

#### 26 klausimas

Šis klausimas buvo skirtas regioninės geografijos srities praktiniams gebėjimams ir problemų sprendimui tikrinti. Jį sudarė trys dalys. 26.1 klausimas prašė išrinkti geografinę zoną, kuri Europoje užima mažiausią plotą. Kadangi tai buvo sunkus patenkinamos skiriamosios gebos klausimas, tai teisingai atsakė vos 9,75 proc. mokinių. 90,25 proc. mokinių „prašė“ pro šalį. 26.2 klausimu reikėjo nurodyti, kokioje zonoje ir pozonyje yra Lietuva. Klausimas taip pat buvo sunkus, patenkinamos skiriamosios gebos. Rezultatai vėl nebuvo patys geriausi. 10,75 proc. mokinių gavo po du taškus, 17,75 proc. mokinių gavo po vieną tašką, o 71,50 proc. negavo nieko. 26.3 klausimas paaiškinti, kodėl Europoje nebeliko natūralių stepių. 28,25 proc. mokinių atsakė teisingai, o 71,75 nežinojo arba parašė neteisingai.

#### 27 klausimas

Klausimas susidėjo iš dviejų dalių ir buvo skirtas regioninės geografijos žinioms ir gebėjimams tikrinti. 27.1 klausimas prašė įvardyti kartoschemoje skaitmenimis pažymėtus Lietuvos upių baseinus. Juos visus žinojo ir maksimalų taškų skaičių gavo vos 3,75 proc. mokinių. 44,50 proc. nesurinko nė vieno taško. Tai buvo sunkus patenkinamos skiriamosios gebos klausimas. 27.2 klausimas reikalavo nurodyti keturis didžiausius Nemuno intakus. Šių regioninių žinių turėjo ir maksimalų taškų skaičių surinko 33,75 proc. mokinių. 23 proc. negavo nei vieno taško. Tai buvo optimalaus sunkumo ir geros skiriamosios gebos klausimas.

#### 28 klausimas

Šis klausimas buvo skirtas gamtinės geografijos žinioms ir praktiniams gebėjimams tikrinti. Jį sudarė keturios dalys. 28.1 klausimu buvo prašoma įvardyti žemėlapyje pavaizduotą vandenyną. Tą nesunkiai padarė 87,25 proc. mokinių. 12,75 proc. jų nežinojo, jog tai Atlanto vandenynas. Šis klausimas buvo vienas iš dviejų labai lengvų klausimų. Jo skiriamoji geba patenkinama. Atsakant į 28.2 klausimą reikėjo išvardyti žemynus, kurių krantus skalauja Atlanto vandenynas ir jo jūros. 22,50 proc. mokinių į šį klausimą atsakė teisingai ir surinko maksimalų taškų skaičių. 7,50 proc. mokinių negavo nė vieno taško. Šis klausimas buvo skirtas gamtinės geografijos praktiniams gebėjimams tikrinti. Egzamino rezultatai rodo, kad tai buvo lengvas klausimas. Jo skiriamoji geba patenkinama. Gamtinės geografijos žinių reikėjo atsakant į 28.3 klausimą. Čia buvo prašoma įvardyti žemėlapyje skaitmenimis pažymėtus pusiasalius ir didžiosiomis raidėmis pažymėti salas. 14,25 proc. teisingai įvardijo visus. 15,50 proc. mokinių negavo nė vieno taško. Šis klausimas buvo optimalaus sunkumo ir patenkinamos skiriamosios gebos. 28.4 klausime reikalavo pažymėti Bengelos srovę. Šiuo klausimu buvo tikrinami mokinių gamtinės geografijos praktiniai gebėjimai. 31 proc. mokinių ją pažymėjo, 61 proc. nežinojo. Tai buvo optimalaus sunkumo ir patenkinamos skiriamosios gebos klausimas.

#### 29 klausimas

Šis klausimas buvo skirtas visuomeninės geografijos žinioms ir praktiniams gebėjimams tikrinti. Jį sudarė trys dalys. 29.1 klausimas prašė įvardyti tris kultūros sritis, kurios žemėlapyje buvo pažymėtos skaitmenimis. 45,25 proc. mokinių įvardijo visas sritis ir gavo po tris taškus. 21,50 proc. negavo nei vieno taško. Tai buvo lengvas ir geros skiriamosios gebos klausimas. 29.2 klausimas prašė apibūdinti Indijos kultūros sritį. Du esminius bruožus nurodė ir maksimalų taškų skaičių gavo vos 15,75 proc. mokinių. 65,75 proc. negavo nė vieno taško. Tai buvo sunkus geros skiriamosios gebos klausimas. 29.3 klausime reikalavo žinoti, kokius Rytų Azijos pasiekimus perėmė europiečiai. Po du perimtus pasiekimus žinojo ir teisingai parašė tik 16 proc. mokinių. 73,25 proc. negavo nė vieno taško.



### 30 klausimas

Šis klausimas buvo iš visuomeninės geografijos srities. Jį sudarė trys dalys. 30.1 klausimas prašė nurodyti keturias valstybes, pirmaujančias pasaulyje pagal anglių gavybą. 41,75 proc. mokinių teisingai nurodė visas keturias. Tik 8 proc. mokinių neparašė nieko. Tai buvo lengvas geros skiriamosios gebos klausimas. 30.2 klausimas reikalavo žinoti, kokiais dviem būdais išgaunamos akmens anglys. 31 proc. mokinių tuos būdus žinojo ir parašė, 48,25 proc. neparašė nieko arba padarė klaidų. Tai buvo optimalaus sunkumo geros skiriamosios gebos klausimas. Atsakant į 30.3 klausimą reikėjo pasinaudoti žiniomis ir nurodyti dvi pramonės šakas, kuriose naudojamos anglys. 19 proc. mokinių nurodė abi šakas, 40 proc. įvardijo vieną pramonės šaką, o 41 proc. neparašė nieko. Egzamino rezultatai rodo, kad tai buvo sunkus geros skiriamosios gebos klausimas.

### 31 klausimas

Šis klausimas buvo skirtas visuomeninės geografijos sričiai. Jį sudarė dvi dalys. Atsakant į 31.1 klausimą iš pradžių reikėjo išanalizuoti žemėlapi ir nurodyti po dvi valstybes, auginančias daugiausia kakavmedžių, kavamedžių ir arbatmedžių. Visas šešias valstybes įvardijo 19,50 proc. mokinių. 14,25 proc. negavo nei vieno taško už šį klausimą. Tai buvo lengvas geros skiriamosios gebos klausimas. 31.2 klausimas prašė nurodyti kilmės vietas kakavmedžių, kavamedžių ir arbatmedžių. Augalų kilmės valstybes arba regionus įvardijo ir maksimalų taškų skaičių gavo vos 4 proc. mokinių. 50,25 proc. to nepadarė. Tai buvo sunkus klausimas, kurio skiriamoji geba patenkinama.

### 32 klausimas

Klausimas buvo skirtas regioninės geografijos žinioms tikrinti. Čia reikėjo užbaigti penkis sakinius apie Lenkiją. Visus trūkstamus teisingus žodžius įrašė 56,35 proc. mokinių. 43,65 proc. įrašė ne visus žodžius arba neteisingai. Tai buvo optimalaus sunkumo klausimai geros skiriamosios gebos.

### 33 klausimas

Klausimas buvo skirtas regioninės geografijos praktiniams gebėjimams tikrinti. Jį sudarė trys dalys. 33.1 klausime reikalavo ties atitinkamu skaitmeniu įrašyti aštuonias valstybes, kurios priklauso Europos Sąjungai. 17,25 proc. mokinių parašė visas ir gavo maksimalų taškų skaičių. 26,25 proc. nesurinko nei vieno taško. Tai buvo optimalaus sunkumo ir labai geros skiriamosios gebos klausimas. 33.2 klausimas prašė įrašyti valstybes, kurios priklauso Nepriklausomų Valstybių Sandraugai. Egzamino rezultatai rodo, kad tai buvo sunkus labai geros skiriamosios gebos klausimas. Teisingai į šį klausimą atsakė 17,25 proc. mokinių. 53,75 nesurinko nė vieno taško. 33.3 klausimas reikalavo parašyti, kurių iš skaitmenimis pažymėtų valstybių valdymo forma yra monarchija. Tą žinojo 17 proc. mokinių. 32 proc. parašė ir gavo po vieną arba du taškus. 51 proc. mokinių nesurinko nė vieno taško. Klausimas priklausė sunkiųjų kategorijai ir pasižymėjo labai gera skiriamąja geba.

### 34 klausimas

Klausimas buvo skirtas visuomenei geografijai. Jis sudarė dvi dalys. 34.1 klausimas prašė pademonstruoti praktinius gebėjimus ir pagal lentelėje pateiktus duomenis nubraižyti nurodytų valstybių gyvenimo lygio indekso kaitos 2003–2004 m. stulpelinę diagramą. 93,25 proc. mokinių tą padarė labai nesunkiai ir tik 6,75 proc. diagramos nenubraižė. Tai buvo labai lengvas blogos skiriamosios gebos klausimas. 34.2 klausimu buvo tikrinamas mokinių gebėjimas spręsti problemas. Čia reikėjo nurodyti GLI didėjimo ir mažėjimo pokyčius, padaryti išvadas. Tai buvo lengvas patenkinamos skiriamosios gebos klausimas. 66,75 proc. mokinių atsakė teisingai ir surinko maksimalų vieną tašką. 33,25 proc. to nepadarė.

### 35 klausimas

Šis klausimas apėmė visų geografijos sričių žinias ir supratimą. Statistinių duomenų analizė rodo, jog atsakymą „taip“ pasirinko 57 proc. mokinių. Atsakymą „ne“ rinkosi 40 proc. 2,75 proc. mokinių neatsakė nieko ir 0,25 proc. buvo neaiški užduotis.

## IŠVADOS

Remiantis 2006 metų geografijos mokyklinio brandos egzamino rezultatų statistine analize, galima padaryti šias išvadas:

- 2006 metų geografijos mokyklinio brandos egzamino užduotis atitiko egzaminą laikusių kandidatų bendrą pasiruošimo lygį, nes surinktų taškų vidurkis yra optimalus (iš 140).
- 2006 metų geografijos mokyklinio brandos egzamino užduotis buvo pakankamai diferencijuota, nes vyravo patenkinama ir gera skiriamąja geba pasižymintys optimalaus sunkumo ir lengvi klausimai.
- Egzamino rezultatai rodo, kad mokiniai geriau atsako į žinias ir supratimą bei praktinius gebėjimus tikrinančius klausimus, o problemų sprendimo reikalaujantys klausimai yra sunkiau įveikiami.
- Tarp žinias ir supratimą tikrinančių klausimų mokiniams sunkiausi buvo tie, kuriais buvo prašoma tiksliai apibrėžti sąvoką ar nurodyti geografinį objektą.
- Tarp problemų sprendimo gebėjimus tikrinančių klausimų mokiniams sunkiausiai sekė atsakyti į tuos klausimus, kurie reikalavo įvairių geografijos kurso sričių informacijos vertinimo.